

KATARÍNA GILLEROVÁ

*Láska je
jako vítr*

motto

Láska je jako vítr

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Katarína Gillerová

Láska je jako vítr – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

KATARÍNA
GILLEROVÁ

*Láska je
jako vítr*

motto

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa. Vše potřebné se dozvíte na www.restorio.cz.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antik variát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Přeložil Adam Chromý

© Katarína Gillerová, 2025
Translation © Adam Chromý, 2025

ISBN tištěné verze 278-80-267-2786-6
ISBN e-knihy 978-80-267-2803-0 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-2804-7 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-267-2794-1 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

*Tuto knihu věnuji všem, kterým život nevyšel podle
jejich představ a navzdory snaze šťastně žít museli
překonat spoustu překážek.*

*Jedna z postav této knihy, krásná a talentovaná Aneta,
je inspirována skutečnou osobou. Její příběh byl však
mnohem komplikovanější, ve spleti nelehkých situací
musela neustále hledat klid v duši.*

*Proto je důležité nevzdávat se a mít kolem sebe lidi,
kteří do vašich dní vnesou lásku, porozumění
a ochotu kdykoliv pomoci.*

ZTRACENÝ OBRAZ

Odemkla jsem dveře a vstoupila do tichého prázdného bytu. Připadal mi opuštěný stejně jako jeho majitelka – poznamenaná dvěma nevydařenými manželstvími a krachem několika vztahů. A taky smutný, jako by z něj vyprchal veškerý život. Kde jsou ty časy, kdy jsme sem s mámou a bratrem chodívali na návštěvu a trávili tady hodiny různými hrami se synem máminy nejlepší kamarádky?

To všechno už je minulost.

Vyrostli jsme, dospěli. Doba i vztahy se změnily. Už sem spolu nechodíme... Dlouho jsem tady nebyla. V představách mi však stále zněl smích mojí mámy a tety Anety, který se tímto prostorem nesl, když sedávaly v obývacím pokoji a povídaly si o nejrůznějších věcech. My děti jsme si hrály ve vedlejších pokojích. Já jsem si však často přinesla hračky za nimi a předstírala, že se zaujetím stavím kostky nebo vařím pro panenky a plyšová zvířátka.

Nastražila jsem uši, abych zachytila co nejvíc z jejich rozhovoru. Zajímalo mě všechno, o čem si vyprávěly. Nasávala jsem informace o politice, mužích, problémech v práci i protivných kolegyních. Příběhy, při kterých se mi tajil dech a potom jsem o nich v posteli, obklopená tmou, ještě dlouho přemýšlela.

„Žádný chlap tě neudělá šťastnou,“ říkala Aneta. „Šťastí musíš hledat v sobě. Chlap je jen doplňkem tvé osobnosti.“

Mluvily z ní vlastní zkušenosti, ale ani ona se nedokázala vyhnout životním strastem. A v mladším věku i špatným rozhodnutím spojeným s její vznětlivou povahou.

Vešla jsem do ložnice a podle instrukcí, které mi poslala z nemocnice zprávou na mobil, jsem otevřela velkou bílou skříň. V levé části bylo oblečení srovnané v úhledných komíncích. Vzala jsem dvě pyžama, teplé ponožky a jedno tričko. Když jsem skříň zavírala, všimla jsem si oblečení jejího syna Vaška. Poznala jsem jeho trička. Vypadalo to, jako by si k Ritě, sestřenici tety Anety, nevzal ani jedno navíc. Bude u ní bydlet během máminy hospitalizace.

Vůbec bych se nedivila, kdyby Vašek z domova odešel v tričku, které by byl schopný nosit i tři týdny.

Vytáhla jsem je a zkontrolovala. Každé mělo vzadu u výstřihu díru.

„Představ si,“ stěžovala si mi před dvěma lety Aneta, „divila jsem se, proč má Vašek na každém tričku vzadu díru. I na těch drahých, značkových, které dostal od Rity. Potom se mi přiznal, že mu vadí ty štítky, a všechny vytrhl.“

„Proč je jednoduše neustříhl?“ divila jsem se. To přece není normální.

„To taky nechápu,“ vztekala se.

Křičela na svého dvaatřicetiletého syna, jestli mu nevadí děravá trička. A on to bral naprosto lhostejně. I můj bratr Lukáš, jeho vrstevník, nad tím kroutil hlavou. I když u Vaška už jsme si zvykli na ledacos.

Právě on byl příčinou toho, proč se dlouholeté přátelství mojí mámy a tety Anety stalo minulostí.

Do tašky jsem ještě zabalila čisté ručníky a hygienické potřeby podle seznamu. Vypadalo to, že původně plánovaný týdenní pobyt se Anetě prodlouží. Kvůli dalším vyšetřením jí lékař operaci žlučníku odložil.

Když jsem vešla do obývacího pokoje zalít květiny, moji pozornost okamžitě upoutalo prázdné místo na stěně nad pohovkou. Překvapeně jsem si uvědomila, že tam chybí obraz Nahá kráska, který tam visel odjakživa. Měla jsem ho

spojený s prvními vzpomínkami na návštěvu tohoto bytu. Dodneška si pamatuju, jak jsem se při pohledu na něj zastyděla a uhnula jsem pohledem. Později, když už jsem byla starší, jsem s oblibou studovala linie nahého těla krásné ženy ležící na břichu. Vypadala jako Brigitte Bardotová. S rozpuštěnými vlasy, nádhernou tváří a plnými rty nabízejícími vášnivý polibek tomu, kdo obraz nakreslil.

I když její tělo spočívalo v cudné poloze na pohovce, umělec dokázal tužkou naznačit její prsa ukrytá před zraky ostatních. Štíhlá postava lehce prohnutá v pase, trochu vystrčený oblý zadeček a plná prsa částečně zakrytá rukou, o kterou se opírala. Velikost prsou zvláště kontrastovala se štíhlou postavou. Věděla jsem, že nebyly vylepšeny plastickým chirurgem, vynikaly přirozenou krásou.

Modelem byla neznámému umělci samotná Aneta.

Jako dítě jsem nechápala, že jí nevadí, když každou návštěvu jako první upoutá obraz její nahoty, i když decentně zachycené.

„To je minulost,“ mávla rukou, když jsem se jí na to jednou ptala. „Už to dávno neodpovídá skutečnosti, na té kresbě mě nikdo nepozná. A když si návštěva sedne na pohovku, je k obrazu zády.“

Měla pravdu. Její životní příběh, povaha a špatné zkušenosti se postupně do její krásné tváře vepsaly hlubokými vráskami, suchou pleť, těžkými víčky a svěšenými koutky úst. Na první pohled působila nesympaticky a odměřeně. A občas se tak k lidem i chovala, hlavně když se někdo kriticky zmínil o jejím synovi. Její nepřátelský postoj po letech přátelství zasáhl i moji mámu, mě kupodivu nějak minul.

Ale tehdy už jsem byla dospělá a zaskočená vlastními životními zkušenostmi.

Posadila jsem se do křesla a z tašky vytáhla mobil. Zavolala jsem mámě.

„Ten obraz zmizel?“ reagovala pochybovačným tónem.
„A kam? Kdo by ho vzal, když je Aneta v nemocnici?“

„Možná ho sama sundala,“ napadlo mě.

„Až za ní půjdeš, zeptej se jí na to,“ poradila mi máma.

„Nechceš jít se mnou?“ navrhla jsem.

„Určitě ne,“ odmítla hned. „Jejímu zdravotnímu stavu by to neprospělo.“

Zamrzelo mě to. Takhle skončilo po čtyřiceti letech jejich přátelství? „Možná by to právě teď ocenila,“ zkusila jsem to.

„Možná by ocenila, kdyby si Vašek konečně našel práci,“ namítla. „Jestli mu bude všechno tolerovat, nic se nezmění.“

S povzdechem jsem ukončila hovor. Musela jsem dát mámě za pravdu.

Jak jednoduché to bylo, když měly obě syny ještě v kočárku, jen s půlročním věkovým rozdílem, a řešily podobné problémy. Plenky, nočník, první krůčky, dětské nemoci... Já jsem tehdy ještě nebyla na světě. Vašek a můj bratr Lukáš vyrostli téměř jako sourozenci, náš byt sousedil s bytem tety Anety.

Obě matky si vzájemně radily, nakupovaly spolu, chodily s chlapci na nedaleké hřiště. Máma s nostalgií vzpomínala na příjemné letní večery, kdy na balkóně pozorovaly západ slunce a popíjely čaj nebo skleničku vína a povídaly si dlouho do noci. Děti už spaly v postýlkách a ony pro sebe měly konečně trochu času. Když můj táta odjel na služební cestu, trávily večery zajímavými rozhovory, mezi nimiž Aneta odbíhala zkontrolovat malého Vašíka. Často však usínal s námi a potom ho opatrně v náručí přenesla domů.

Byly to časy přátelství a porozumění. Kluci si hrávali jednou u nás, jindy u Anety. Mému bratrovi vnesly tyto roky do srdce pocit bratrské sounáležitosti, protože pro něj nebylo nic zajímavějšího než Vaškova společnost. Už tehdy se však začaly projevovat jejich rozdílné povahy. Máma si to

postupem času začala uvědomovat s narůstajícím znepokojením. Ale problém nebyl v Lukášovi.

Ta roztržená trička toho byla důkazem.

Znovu jsem vytáhla mobil a zavolala Vaškovi. Věděla jsem, že k Ritě se přestěhoval den před tím, než Aneta nastoupila do nemocnice. Obávala se nechat dvaatřicetiletého chlapa doma o samotě, aby tam snad neumřel hladu.

„Kolik triček sis vzal k Ritě?“ zeptala jsem se ho. „Máma zůstane v nemocnici dýl.“

„Dvě,“ odpověděl.

„Možná tam bude dva týdny,“ upozornila jsem ho.

„To mi stačí,“ dodal spokojeně.

Obrátila jsem oči v sloup. Hlavně že jich má ve skříni minimálně patnáct. „A co košile?“ připomněla jsem mu. „Nechystáš se na nějaký pohovor?“

„Už jsem byl,“ informoval mě.

„V tom zpoceném tričku?“ rýpla jsem si do něho. „To jsi asi bůhvíjaký dojem neudělal.“

V telefonu jsem zaslechla nespokojené odfrknutí. „Byl jsem sám sebou. Takový, jaký jsem,“ prohlásil hrdě. „Nebudu ze sebe dělat něco, co nejsem.“

Znovu jsem očima mířila ke stropu. „A jak ti ta tvoje strategie pomohla v hledání práce?“ Jeho samolibost mě udivovala. „Vzali si na tebe kontakt?“

„Tihle ne, ale ti předtím jo,“ odvětil.

„A ty jsi jim dal číslo na pevnou linku,“ poznamenala jsem ironicky. „Jak se ti dovolají, když nejsi doma? Kdyby ti chtěli nabídnout nějakou práci, můžou vyzvánět donekonečna.“

„Nepotřebuju mobil, ten má dneska každý debil,“ dodal hrdě.

„A každý debil kromě tebe pracuje,“ vykřikla jsem opovržlivě.

Jeho odpovědi mě iritovaly. Radši jsem hovor ukončila. Neptala jsem se Vaška, jestli náhodou nebyl doma a neudělal něco s obrazem. Ta dvě trička mi napověděla, že nebyl.

Prázdné místo na stěně mi připadalo jako Vaškova prázdná hlava. Ztráta obrazu zasahovala do mého dětství. Byl totiž jeho součástí. Nejednou jsem se tety Anety ptala, kdo ji tak věrně zvětšil, ale pokaždé se jen tajuplně usmála. Nikdy to neprozradila ani své nejlepší kamarádce.

Zabalila jsem do tašky všechny požadované věci a se spokojeným pocitem jsem opustila byt. Zamířila jsem do nemocnice na Kramářech.

Anetu jsem našla na balkoně nemocničního pokoje, kde si tajně potahovala z cigarety. Měla na sobě měkoučkový fialový župan, kdysi si s mojí mámou koupily stejný.

„Asi bys neměla kouřit,“ poznamenala jsem opatrně.

Podívala se na mě s rezignací v očích a pomalu vyfoukla kouř. „Výsledky nejsou dobré, takže je to jedno,“ pokrčila rameny.

„Co ti řekli doktoři?“ znejistěla jsem.

„Tváří se vážně a posílají mě na další vyšetření,“ odvětila.

Nevypadala dobře. Připadla mi odulá. Její dříve štíhlé kotníky měly dvojnásobný objem. Na nohou měla pohodlné pantofle určené jenom pro pobyt v nemocnici. Doma by si je neobula, ani kdyby v bytě byla sama. Nebyla vysoká, takže si zvykla nosit boty na podpatcích. V lodičkách se na nás dívala spatra, jak říkávala máma.

„Když jsi v nemocnici, aspoň to půjde rychleji,“ vyslovila jsem s nadějí.

„Doufám, že už nebudu potřebovat další věci,“ podotkla s pohledem upřeným na plnou tašku položenou na židli. „Možná mě za týden budou operovat, nebo mě propustí. Jen mi prosím nezapomeň zalívat květiny,“ požádala mě.

Přikývla jsem. Bylo zajímavé, že po mámě přenesla svoji důvěru na mě. Ani na vlastního syna se nespolehala tak jako na mě. Vlastně se na něj nespolehala vůbec. „Možná by tě potěšilo, kdyby se na tebe přišla podívat máma,“ navrhla jsem opatrně.

„To ne,“ odmítla a zprudka vydechla kouř. Sledovala, jak se kroutí v lehkém vánku a potom se svobodně ztrácí v nekonečném prostoru. „Nemyslím si, že by to mému zdravotnímu stavu prospělo.“

Chtěla jsem namítnout, jestli pro ni skoro čtyřicet let přátelství vážně nic neznamená, ale zůstala jsem zticha. Sama nejlíp věděla, co všechno pro ni moje máma znamenala.

Znovu si zamyšleně potáhla z cigarety.

„Není ti tady smutno?“ zeptala jsem se.

Pohodlněji se opřela. „Teď mám spoustu času na přemýšlení,“ vyslovila po chvíli. „Když si tak rekapituluju svůj život, připadá mi, že jsem se narodila celkem zbytečně.“ Překvapeně jsem se na ni podívala. „Neměla jsem štěstí na chlapy ani na rodinu. Nevím, co je to žít ve šťastném manželství. Hned po maturitě jsem se vdala, abych se konečně dostala z domova. Mám tři sestry, mačkaly jsme se v jednom pokoji... A když se rodiče pohádali, spávala tam s námi i máma... Už bych to nikdy nechtěla zažít.“ Kouř z cigarety stoupal nad naše hlavy. Vychutnávala si každé potažení, každé vdechnutí. „Už bych svůj život znovu prožít nechtěla. Kdybych se mohla rozhodnout ještě jednou, změnila bych skoro všechno.“

„Skoro všechno?“ zaskočila mě.

Přikývla. „Už to první manželství... Ztracené dva roky mládí kvůli ničemu. Vypařilo se mi to z hlavy, jako by to ani neexistovalo.“

„I to druhé?“ dívala jsem se na ni. „Na svatební fotce jsi vypadalo jako princezna.“

Zamračila se. „To druhé bych nejradši vymazala úplně. I ze vzpomínek, ale nejde to,“ kroutila hlavou. „Kdybych vypadala obyčejně, možná bych v životě byla spokojenější. Starý by nebyl tak vytrvalý a neuháněl mě až do svatebního dne... To byla největší chyba mého života.“

„Říkala jsi mu starý župan,“ vybavila jsem si její rozhovory s mámou. „Později už jen starý.“

„Zničil mi život,“ vyslovila nenávistně. „Vdávala jsem se za něho plná lásky a naděje, ale dočkala jsem se jen zklamání a vzteku. Celý život jsem pozorovala štěstí jiných a ptala se, proč mě pořád mívá.“

Poslouchala jsem Anetu a snažila se představit si, jak to všechno ustála. Patřila do mého života od narození. Bratru Lukášovi a jejímu Vaškovi tehdy byly čtyři roky. Spousta jejích historek je součástí mých vzpomínek, jiné přede mnou zůstaly utajeny. Byla jsem přesvědčená, že máma je zná všechny.

Kromě jediné.

„Kdo nakreslil Nahou krásku?“ zeptala jsem se. Nebylo to poprvé. Možná právě tady, na nemocničním balkoně, prolomí vytrvalé mlčení.

Odmítavě se na mě podívala. „To ti nemůžu říct,“ kroutila hlavou.

Nechápala jsem to. „Proč ne?“ namítla jsem. „Proč je to tak tajné?“

Zdalipak se zmíní, že ten obraz sama sundala ze stěny? Nechtěla jsem se jí na to teď ptát a ještě víc ji rozrušovat.

„To je jediná věc, kterou ti neřeknu,“ trvala na svém.

„Ale proč?“ nenechala jsem se odradit.

Nechtěla prozradit, kdo byl ten tajemný muž, před kterým se svlékla donaha a dovolila mu, aby její tělo podrobně studoval. Zkoumal její křivky jen zrakem, nebo došlo i na doteky dlaní?

Milovali se po tom, co obraz dokončil?

„Možná bys s ním byla šťastná,“ poznamenala jsem.

Málem se usmála. „To není až tak jisté,“ dodala skepticky.

„Proč o něm nechceš mluvit?“ nedalo mi to. „Zdá se, že to byl jediný muž, na kterého vzpomínáš s láskou.“

Pootočila hlavu a zadívala se na mě. „Nejlepší muž mého života,“ řekla lítostivě. „Zradila jsem ho, rozhodla jsem se provdat za jiného a odjet s ním na východ.“ Típla cigaretu. Dlaň si přitiskla na pravou stranu břicha a opatrně si ho masírovala.

Znepokojeně jsem ji pozorovala. Zdálo se, že má bolesti. Odvedla tím moje myšlenky jinam. „Dala jsi vědět svým sestráм, že jsi v nemocnici?“

„Proč?“ vyhrkla pohoršeně. „Jsou to jen hlupačky bez mozku. A navíc chamtivé...“

„I Ludmila?“ zeptala jsem se na nejmladší sestru. Před lety spolu měly hezký vztah. Aneta jí dokonce pomohla získat byt.

„Všechny,“ zdůraznila. „Ani jednu nepotřebuju vidět. Podrazily mě při prodeji domu po rodičích. Kdyby mě poslechly, mohly za své podíly dostat mnohem víc. Tehdy jsem zjistila, jak jsou hloupé a chamtivé. Ještě že sestřenice Rita je normální a jako jediná z rodiny má ráda Vaška.“

Trochu pochybovačně jsem kývla hlavou. To bylo její kritérium. Od všech vyžadovala, aby se nad jejím synem rozplývali láskou. Když se někdo pozastavil nad tím, že ještě pořád nepracuje, i když osm let studoval na vysoké škole, a přesto ji nedokončil, stal se jejím nepřítelem.

„Byl tady za tebou Vašek?“

„Nechci ho znervózňovat. Každý den si voláme. U Rity je mu dobře.“ Podívala se na mě s nadějí v očích. „Zúčastnil se výběrového řízení na ministerstvu. Snad ho vezmou.“

Naprázdnou jsem polkla. „Na ministerstvu?“ Zvedla jsem obočí. „Na jakou pozici?“

„Poradce ministra,“ vyslovila hrdě.

Oči mi málem vypadly z důlků. „Poradce ministra?“ zvolala jsem nevěřícně. „A v čem by mu měl radit?“

„To ještě nevím,“ pokrčila rameny. „Vašek je šikovný, rychle se zaučí,“ tvrdila přesvědčeně.

„Vždyť nemá žádné zkušenosti,“ namítla jsem opatrně.

„Zaučí se,“ zopakovala. Vůbec nepochybovala o jeho genialitě.

Bylo to pro mě nepochopitelné. Aneta byla na jednu stranu rozumná a inteligentní žena, ale na druhou nekritická matka namlouvající si, že její syn by měl být ředitelem celé zeměkoule.

Cestou domů mi v hlavě neustále vířila její slova, jimiž mě vyprovázela z nemocnice. „Podívej se, jak byl tvůj bratr šikovný,“ připomněla mi. „Při studiu chodil na brigády, a když školu dokončil, našel si dobrou práci a teď... Kde je mu konec? Máte od něho nějaké zprávy?“

Tohle od ní nebylo fér, říkala jsem si. Vůbec to nebylo fér.

Červnové slunce se schovalo za tmavé mraky, ochladilo se. Stála jsem na zastávce trolejbusu a moje nálada odpovídala zatažené obloze. Anetina zmínka mě v myšlenkách vrátila k bratrovi, o kterém už dva roky nic nevíme. Dost bolestivě to naši rodinu zasáhlo, vneslo to rozkol do vztahu rodičů. Ztracenou rovnováhu jsem hledala i po tom, co jsem se po konci dlouholetého vztahu vrátila domů. Zklamání vyvrcholilo mým náhlým odchodem, vidinu svatby jsem ze svých plánů musela vymazat.

V duchu jsem se ptala, jestli jsou problémy v každé rodině. Jestli vůbec existuje taková, kde život plyne jako proud klidné řeky.

Po příchodu domů jsem byla unavená jako po horské túře do strmého kopce. Když jsem se v předsíni zouvala, zazvonil mi mobil.

„To ty za všechno můžeš!“ zakřičel na mě ženský hlas, až jsem se lekla.

„Prosím?“ koktala jsem.

„Zničila jsi mu život!“ útočila na mě žena dál. To už jsem ji poznala.

„Zničil si ho sám, mě k tomu nepotřeboval,“ zareagovala jsem odměřeně a rozhořčeně ukončila hovor.

Bezmocně jsem se posadila do křesla v obývacím pokoji. Nejradši bych se v něm ztratila navždy. Nebo aspoň na pár dní. Přivřela jsem oči. Myslela jsem si, že ten vztah už je za mnou se vším, co s ním souviselo. Už dávno jsem to v sobě uzavřela, ale zdá se, že minulost se ke mně vrací způsobem, který se mi vůbec nelíbí.

Otevřela jsem oči a podívala se do rohu místnosti. Něco tam bylo jiné. Nevěřicně jsem zírala na šicí stroj na úzkém stolečku.

Popadla jsem mobil a zavolala sestře.

„Něco se děje,“ oznámila jsem jí. „Máma zase vytáhla šicí stroj.“

„Seš si jistá?“ zvolala. „Co se stalo?“

„Nevím, ještě není doma,“ odvětila jsem. „Ale měla bys přijít.“ V pozadí jsem zaslechla výskání a smích jejích dvou dcer.

„Přijdu,“ přislíbila.

Ponořila jsem se hlouběji do křesla. Pochybovačně jsem kroutila hlavou. Uvědomila jsem si, že je to poprvé v životě, co se chci se sestrou dobrovolně sejít a iniciativa vzešla z její strany.

KAMARÁDKY

Když se ve vzpomínkách vracím do svého dětství, snažím se přijít na to, kdy se začala naše rodina rozpadat. Je zvláštní, že dokud se moje máma a Aneta přátelily, všechno fungovalo. Dokud byly nejlepšími kamarádkami a bezmezně si důvěřovaly. Když se jejich vztah narušil, pronikly problémy i do naší rodiny. Občas nabraly rychlost laviny řítící se z vysokánských zasněžených kopců do hlubokého údolí.

Moje máma Melanie a teta Aneta se znaly od střední školy. Seděly v jedné lavici, psávaly spolu úkoly a trávily společně i s dalšími spolužáky volný čas. Máma vyprávěla, že si padly do oka hned první den, když se ocitly v cizím prostředí školy a neznámém kolektivu.

Pokaždé když o ní máma mluvila, nezapomněla dodat, jak byla Aneta krásná. „Jako by si to ani neuvědomovala,“ vzpomínala. „Kluci se za ní otáčeli, na fotkách vypadala s vábivým pohledem a přimhouřenýma očima jako nejkrásnější herečka na světě. Ona se však za krásnou nepovažovala. Pocházela z velké rodiny, neměli peněz nazbyt, proto musela nosit oblečení po starších sestrách.“

Aneta objevila taneční kurz, ale máma byla příliš stydlivá, aby se přihlásila. Pro Anetu se tanec stal vášní. Byla v něm tak dobrá, že se s taneční skupinou účastnila soutěží i v zahraničí. Proto na sebe měly kamarádky v maturitním ročníku méně času. Využily však každou volnou chvíli, kdy mohly být spolu nebo vyrazit s kamarády někam za zábavou.

Moje babička měla šicí stroj a Aneta si na něm s vděčností zhotovovala zajímavé taneční kostýmy. Byla moc šikovná. Doma se jí o šicím stroji ani nesnilo. Moji mámu krásné

kostýmy tak nadchly, že kamarádce pomáhala s šitím nových, a to především tehdy, když se Aneta chystala na soutěž nebo měla taneční vystoupení. Tvořily spolu sehraný tandem, spanilou jízdu dvou nadšených dívek.

A po maturitě najednou všechno skončilo.

Aneta se rozhodla provdat za tanečníka z jejich skupiny a odjela s ním na druhý konec republiky – do Košic. Máma se z toho dlouho nemohla vzpamatovat.

„Chodila jsem jako bez duše,“ řekla mi. „Cítila jsem obrovskou prázdnotu, nedokázala jsem se na nic soustředit.“

„Proč to udělala?“ nechápala jsem.

Ani máma to nechápala. „Prý jim tam přislíbili třípokojový byt... Pokud její manžel nastoupí do železáren. Ale kdyby šel tady do Slovnafu, taky by mohli dostat podnikový byt,“ dumala. „Nepřipadala mi nijak zvlášť zamilovaná, vůbec o něm nemluvila.“

„Znala jsi ho?“ zeptala jsem se.

„Jen od vidění,“ odvětila máma. „Petr tvrdil, že ji bude na rukou nosit, když se za něho provdá.“

Na svatbě byla za smutnou družičku. Nejsmutnější, jakou kdy svatební hosté viděli.

„Melanie, budeme si telefonovat,“ ujišťovala ji Aneta. Pro mámu to však byla jen slabá útěcha.

„A co tvůj tanec?“ ptala se kamarádky.

„I v Košicích se tancuje, pokud v tom budu chtít pokračovat,“ zatvářila se nadějně. „Doma už se to nedá vydržet.“

Chtěla co nejdříve odejít z domova, ze stísněného prostoru, kde žily její sestry a občas tam zavítala na návštěvu i nová rodina té nejstarší z nich.

Nenáviděla to tam. Byla přesvědčená, že si vlastní život zařídí úplně jinak. Po skončení školy se chtěla osamostatnit a Petrovu žádost o ruku považovala za vhodnou příležitost. Váhala jen chvíli. Vidina třípokojového bytu, kde

by se procházela místnostmi bez dalších lidí, ji naplňovala euforií.

Dny její mámy by se po odchodu nejlepší kamarádky proměnily ve smutnou a jednotvárnou nudu, kdyby ji občas nevytáhl ven kamarád z jejich party. Zpočátku to byly diskotéky, kino a výlety. Libor byl zábavný, milý a studoval geologii na přírodovědecké fakultě. Máma společně s ním poznávala horniny.

Nebyla to láska na první pohled. Trvalo téměř dva roky, než si máma uvědomila, že Libor pro ni znamená víc, než si dokáže připustit. Brávil ji s sebou do přírody, kde jí nadšeně vyprávěl o nerostech, tektonickém podloží a svém snu odjet do Afriky zkoumat všechno, co se ve škole naučil.

„Měla jsem taky studovat geologii,“ smála se máma. „S vaším tátou bych školu určitě zdárně dokončila. Tolik jsem toho věděla o textuře magmatických hornin, sedimentech a významu oxidu křemičitého...“

„To do tebe hustil i na rande?“ divila jsem se.

„Přesně tak,“ přikývla s pobaveným výrazem máma. Vždy měla dobrou náladu. Než se to všechno začalo hroutit. „Vím, kde se nacházejí jádrová pohoří, všechna jsem je s ním prošla. Malé Karpaty, Považský Inovec, Tríbeč, Fatra, Tatry a další. Strávili jsme ve stanu tolik nocí a ustáli v přírodě tolik bouřek jako málokdo. Až jsem se bála, že ve stanu budeme žít trvale.“

„Neodradilo tě to?“ Představila jsem si deštivé noci a pohorky plné vody. V dálce vyje vlk a ochomýtlá se tam medvěd.

„Ne. Přesvědčila jsem se, že se na něho můžu v každé situaci spolehnout.“

Aneta jí však chyběla. Telefonní hovory nedokázaly nahradit osobní setkání. Máma z nostalgie znovu vytáhla babiččin šicí stroj a začala šít. V myšlenkách ji tato činnost

spojovala s kamarádkou. Když se jí podařilo něco hezkého ušít, v duchu se ptala, jestli by se to Anetě líbilo. Když se nakrucovala před zrcadlem v právě ušitých nových šatech, chyběl jí Anetin souhlasný pohled a pochvala. Někdy zamýšleně sedávala v křesle a smutně přemýšlela, proč se musela její nejlepší kamarádka odstěhovat tak daleko.

Občas od Anety dostala dopis psaný úhledným rukopisem. Mladý pár bydlel u Petrovy matky. Na třípokojový byt stále čekali. Radost však vyzařovala ze zprávy, že se oba začlenili do tanečního souboru a chystali se na soutěž do zahraničí.

A potom přišlo překvapení. V krejčovském zaujetí a nadšení z putování za horninami se máma najednou dozvěděla, že se Aneta vrací z Košic zpátky do Bratislavy. Po dvou letech a rozvedená.

Kamarádky byly opět spolu, slunce svítilo jasněji. Máma začala dělit svůj čas mezi Anetu a Libora.

Její svět se opět dočkal rovnováhy.

Můj táta studoval na univerzitě, máma a Aneta po střední škole nastoupily do zaměstnání. Mladí, svobodní a bez závazků si užívali život naplno. Z dětství si pamatuju máminu větu, že toto období považovala za nejšťastnější.

Přemýšlela jsem o jejích slovech. Později se jí s dvoutýdenními odstupy narodily tři děti – bratr Lukáš, sestra Lenka a já. Znamenalo to, že s naším příchodem její šťastné období skončilo?

Pochopila jsem, že na bezstarostné mládí se vzpomíná nejradši. A ony dvě vzpomínaly často. Proto mi nebylo jasné, proč se Aneta dva roky po rozvodu rozhodla znovu vdát. Po návratu do rodného města jí byla přidělena podniková garsonka. Konečně měla svůj pokoj, svoji postel, nemusela se o všechno dělit se sestrami. Něco takového dosud nepoznala. Bydlení s rodinou v malém prostoru považovala za trest.

„V té době jsem vůbec neměla v plánu se vdávat,“ slyšela jsem ji říkat několikrát. Byla spokojená a šťastná, měla svůj vysněný útulný domov zařízený podle vlastního vkusu.

Proč později změnila názor?

Ženichem se stal o dvacet čtyři let starší muž, náměstek přidruženého podniku, společenský, rozšafný a dobře zajištěný.

Moje máma tenkrát neronila slzy, její kamarádka nikam neodcházela. Na svatebních fotkách se spokojeně usmívá, stojí vedle Anety jako její svědkyně.

„Mami, ty ses rozhodla provdat za tátu ve stejném roce, protože to udělala Aneta?“ vyzvíдалa jsem v dětství při prohlížení fotografií, ze kterých vyzařovala dobrá nálada. Měla jsem dojem, že na Anetinu svatbu byla pozvaná snad polovina města.

„Byli jsme s tátou domluvení, že se vezmeme, až dostuduje a najde si práci. Hledali jsme vhodný termín, ale ano, říkala jsem si, proč bych nemohla mít svatbu ve stejný rok jako moje nejlepší kamarádka, která to absolvovala už podruhé.“

Ve dvaceti třech letech byly obě krásné nevěsty. I moje máma rozkvetla do krásy. Aneta však na fotkách působila jako femme fatale z filmového plakátu, jako ztělesněný sen spousty mužů, kteří by ji chtěli mít po svém boku, dotýkat se jí, líbat její plné a smyslně pootevřené rty.

Pozorně jsem na fotografii studovala výraz spokojeného ženicha a zamýšlela jsem se nad velkým věkovým rozdílem páru. Doufala snad Aneta, že po nevydařeném manželství s vrstevníkem bude se starším mužem spokojenější? Jeho radost a hrdost, že tak krásná a mladá žena se stala jeho manželkou, byla očividná.

O událostech následujících let toho moc nevím. Máma putovala s tátou horami a údolími doma i v zahraničí. Pro-

močené pohorky, staré džíny, propocená trička. Anetu opět vtáhl vír společenského života, divadelních představení a různých večírků. Mušelínové šaty s volány, lodičky na vysokých podpatcích a černá sametová pelerína do opery.

Jejich světy se vzdalovaly, už se neprolínaly v žádném bodě.

* * *

Nejdřív jsem zaslechla kopnutí do dveří, potom bouchnutí a hádku. Hned mi bylo jasné, kdo vzápětí vejde do bytu.

„Nestrkej do mě!“

„Ty do mě nestrkej!“

„Holky, už zase?“ pokárala je ostře moje sestra Lenka.

„Vidím, že se nic nezměnilo,“ zvedla jsem obočí a objala obě dívky. „Míša a Máša se rvou víc než kluci na fotbalovém hřišti,“ napomenula jsem je lehce.

„Začala si Míša!“ Křik.

„Ne, Máša!“ Ještě větší křik.

„Ať už vás nevidím a neslyším!“ zavelela Lenka.

„Je tu babička?“

„Ještě ne. Naštěstí. Kdyby slyšela váš příchod, musela by se schovat do trouby.“

Moje poznámka vyvolala výbuch smíchu. Osmiletá Michaela (*Říkejte mi Míšo, ne Miško! Rozumíte? Míšo!*) a šestiletá Máša (*Říkejte mi Mášo! Chápete? Jsem Máša jako Máša a medvěď!*) se rozběhly do dětského pokoje, který kdysi patřil nám.

„Jednou mě odvezou pánové v bílých pláštích, zavřou mě do vypolstrované místnosti, a ještě jim za to budu vděčná!“ kroutila hlavou sestra. Zamířila do obývacího pokoje a s povzdychem klesla do křesla. „Obě si ve stejnou chvíli chtějí hrát se stejnou panenkou,“ postěžovala si.

Neubráníla jsem se úsměvu. „Připomíná ti to něco?“ Přimhouřila jsem oči. V dětství mi často brala z ruky hračky, marně jsem protestovala. „Vezmi si dudlík, mimino!“ říkala mi. Byla jsem na tu větu alergická. I na svoji sestru, se kterou jsem si vůbec v ničem nerozuměla.

„Míša nosí poslední dobou ze školy špatné známky,“ řekla sklesle. „Nic na ni nezabírá. Nechce se učit to, co ji nebaví.“

„A co ji nebaví?“

„Fyzika,“ odvětila Lenka. „Tvrdí, že se stane umělkyní a fyziku nebude potřebovat.“

„To je pravda,“ souhlasila jsem.

„Neštvi mě,“ vyhrkla Lenka. „Nedá si říct. Špatné známky vůbec neřeší. Jsme z toho s Cyrilem na nervy. Ale ona je klidná jako voda v rybníce.“

„Nejspíš po tobě,“ poznamenala jsem. „Flegmaticka, nic s ní nehne. Ale zdá se, že tebe děti změnily.“

„Neposlušné děti,“ doplnila mě. „Když byly menší, nebyly s nimi takové starosti. Nepředpokládala jsem, že budu každou chvíli chodit za jejich třídní učitelkou a připadat si jako neposlušná žačka. Už jen čekám, až dostanu pohledek za drzý pohled.“

„Dneska už se děti nebijí,“ zasmála jsem se. „O jaké umění má Míša zájem?“

„Malování,“ odvětila Lenka. „Učitelka je vzala do galerie a od té doby ji to drží.“

„Má talent?“ zajímalo mě.

Lenka zvedla obočí a nejistě přikývla hlavou. „No, řekla bych, že se dala na Picassa.“ Nasadila bezradný výraz. „Včera namalovala nějakou bytost se třema očima a dvěma jazyky a nazvala to Moje máma.“

„Doufám, že si to necháš zarámovat,“ smála jsem se. Moje neter přesně vystihla, jak jsem svoji sestru vnímala v dětství.

Lenka upřela zrak do rohu místnosti na mámin šicí stroj. „Měla jsi pravdu,“ hypnotizovala ho. „Něco se děje... Ne-naznačila máma něco?“

„Ne. Hned jak přijde, zeptáme se jí na to.“

Šicí stroj představoval v období našeho dětství rodinnou pohodu, máminu dobrou náladu a občas příchod zajímavých zákazníků. Mámino krejčovské umění se pro nás ukázalo jako velká výhoda. Každou chvíli jsme měli něco nového na sebe. Zároveň to pro ni byl i přivýdělek, když získala několik zákazníků, které pravidelně využívaly její služby.

S Lukášem jsme z toho měli velkou radost. Sedávali jsme pod stolem, pozorovali ženy a tipovali, jaké budou jejich požadavky.

„Pamatuju si paní Krátkou délku,“ poznamenala Lenka.

„Ty si ji pamatuješ?“ divila jsem se. „Vždyť tě ta naše hra nebavila.“

„Občas jsem vás zaslechla, když jste se o tom spolu bavili,“ vysvětlila.

Sestra se k nám nikdy nepřipojila, opovrhovala takovou zábavou i naším spojenectvím. Tvrdila, že jsme trapní. Já si však myslím, že na mě žárlila, protože jsem si tak rozuměla s bratrem, který byl o čtyři roky starší.

My dva jsme se spolu dokázali všelijak zabavit.

„Tahle je volánová,“ tipovala jsem u nové zákaznice.

„Ne, výstřihová,“ šeptal Lukáš.

Byla to však paní Krátká délka. Nenechávala si u mámy šít nové šaty, jen zkracovat koupené. I sukně a kalhoty. Máma se jí snažila naznačit, že ve svém věku by už délku neměla tolik ubírat, ale paní Krátká délka byla přesvědčená, že tak působí mnohem mladším dojmem.

„Je to dlouhé, vypadám v tom jako babka na trhu.“ Velké zrcadlo v předsíni málem nevydrželo tu ostudu. Tu strašnou délku! Po kolena nebo nedejbože ještě níž!

„Co by prodávala na trhu?“ šeptal Lukáš. „Kachní pařáty?“ Pozoroval její nohy trčící z krátké sukně. Nevypadaly moc lákavě.

Zákaznice se převlékaly za paravánem zdobeným barevnými obrázky rozvinutých vějířů. Mámě ho věnovala babička, když kvůli špatnému zraku přestala šít.

„Za chvilku přijde Výstřihová,“ šeptla jsem Lukášovi. „Bude vybíhat zpoza paravánu v podprsence a ukazovat, kam má dosahovat výstřih na nových šatech.“

„Ještě níž,“ žádala častokrát. „Aby bylo vidět čárku mezi prsy. Žena se nemá stydět za svoje přednosti.“

„Do kdy?“ ušklíbl se Lukáš. „Je jí minimálně čtyřicet. Do kdy by měla ukazovat svoje přednosti? Do šedesátky?“

Lukášovi tehdy bylo dvanáct a mně osm. Už třicátníci nám připadali jako lidi na sklonku života.

Paní Výstřihová bydlela ve vedlejším vchodě, stejně jako moje kamarádka Ivona. Od ní jsem věděla, že si zřejmě díky hlubokým výstřihům po rozvodu nastěhovala do bytu už třetího nápadníka. Šikovné ruce moje mámy tak třikrát přispěly k jejímu štěstí.

Myslím si, že Lenka si bratra nárokovala jenom pro sebe a nesnesla, že jsem přišla na svět já a postupem času jsme si my dva byli bližší. Náš stejný smysl pro humor a porozumění i beze slov nedokázala překonat.

Ten šicí stroj... pro mě představoval domov. Jeho vrčení znamenalo, že máma je doma a něco hezkého pro nás šije. I když táta odjel na geologický průzkum do zahraničí, věděli jsme, že je u nás všechno v pořádku.

Potom jsme dospěli a šicí stroj se stal příčinou rozpadu naší rodiny. Kéž bychom tu hru s bratrem nikdy nehráli.

I když nerada, musela jsem uznat, že tentokrát jsem byla za Lenčinu přítomnost ráda. Nevysvětlitelný objev šicího stro-

je nás spojil poutem minulosti a rodinných událostí, které nás nepříjemně poznamenaly. Nebudu sama, až se mámy zeptám, proč ten nenáviděný předmět opět vytáhla ze skříně, kam ho před lety s pláčem odložila.

Naše vzájemná sesterská nevraživost se časem vytrácela, její dcery mi ale nás dvě pokaždé připomínaly. Byl mezi námi dvouletý věkový rozdíl stejně jako mezi nimi. Lenka plánovala mezi dětmi aspoň pětiletý odstup, ale to druhé se na její plány neptalo.

Nikdy jsme si s Lenkou moc nerozuměly. Nesnášela mě. Lukáš byl úplně jiný. Choval se ke mně mile a ochránářsky. A Lenka kvůli tomu žárlila. Nikdy si se mnou nehrála, odmítala mě vzít s sebou na hřiště. Udělala to jen na mámino naléhání. A to jí to musela přikázat zvýšeným hlasem. Neměla jsem sestru, se kterou bychom si šeptaly tajemství. Která by mi s láskou zavázala uvolněnou tkaničku.

Často mi jen pohrdavě odsekávala. Byla jsem ta mladší a zranitelnější. Místo toho, aby mi pomáhala, mě od sebe odstrkovala.

„Mami, Míša mi nechce půjčit panenku!“ ozvalo se z vedlejší místnosti.

„Tak si vezmi jinou,“ zavolala na ni Lenka.

„Ale já jinou nechci!“

„Tak tiše seď a čekej,“ odsekla Lenka s očima v sloup.

Vzápětí se ozval Míšin škodolibý smích a Mášin našťavný křik. Sestra jen bezmocně mávla rukou.

Vstala jsem a rozhodla se vydat za nimi. Když jsem vešla do pokoje, okamžitě zmlkly. Otevřela jsem skřínku vedle postele a vytáhla z ní velkou krabici plnou panenek nejrůznějších velikostí v krásných šatech. Holky je zkoumaly pohledem.

„Panenek je tady dost, i kdyby vás bylo deset,“ posunula jsem krabici k nim. „Jste jenom dvě, tak se přestaňte hádat,“